

Broj: 05/2-50-15-28-41/24
Sarajevo, 28. 5. 2024.

ZAPISNIK

41. sjednice Odbora za žalbe građana na rad policijskih službenika u policijskim tijelima Bosne i Hercegovine

Sjednica je održana 28. 5. 2024, s početkom u 17 sati.

Prisutni članovi Odbora za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH: Boris Buha, predsjednik, Vjekoslav Vuković, prvi zamjenik predsjednika, Semir Šut, drugi zamjenik predsjednika, Hana Korać i Merima Šenderović.

Odsutni članovi Odbora za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH: Tihomir Marinčić i Miroslav Janjić, u skladu s Informacijom broj: 05/2-07-4-2499/23 od 1. 12. 2023, koja je 18. 12. 2023. proslijeđena Zajedničkom kolegiju oba doma Parlamentarne skupštine BiH.

Ostali prisutni: Alma Tajić-Kurto, sekretarka Odbora za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH.

Sjednicu je sazvao i njom predsjedavao Boris Buha, predsjednik Odbora za žalbe građana.

Za sjednicu je predložen sljedeći

DNEVNI RED

1. Analiza realiziranih posjeta i obilaska graničnih prijelaza Bosne i Hercegovine, te utvrđivanje plana mjera za daljnje aktivnosti Odbora za žalbe građana PSBiH;
2. Tekuća pitanja.

Predloženi dnevni red usvojen je jednoglasno, bez dodatnih prijedloga za dopunu.

Ad. 1. Analiza realiziranih posjeta i obilaska graničnih prijelaza Bosne i Hercegovine, te utvrđivanje plana mjera za daljnje aktivnosti Odbora za žalbe građana PSBiH

U okviru ove tačke dnevnog reda članovi Odbora za žalbe građana izvršili su analizu realiziranih posjeta i obilazaka graničnih prijelaza Granične policije BiH, te su usvojili sljedeću

I n f o r m a c i j u **o posjeti jedinicama Granične policije BiH**

Odbor za žalbe građana je, na osnovu Plana rada Odbora za žalbe građana za 2024, te na osnovu žalbi građana kojima je ukazano na određene propuste prilikom vršenja graničnih kontrola usvojio Odluku da se 22. i 23. 5. 2024. realizira posjeta i obilazak graničnih prijelaza Bosne i Hercegovine u nadležnosti Terenskog ureda Jug.

Posjeta je realizirana uz podršku Misije OSCE-a u Bosni i Hercegovini.

U sklopu ove aktivnosti Odbor za žalbe građana je realizirao posjetu i obilazak sljedećih graničnih prijelaza Bosne i Hercegovine:

1. Međunarodni granični prijelaz Bijača,
2. Međunarodni granični prijelaz Crveni grm,
3. Međunarodni granični prijelaz Neum I,
4. Međunarodni granični prijelaz Neum II,
5. Međunarodni granični prijelaz Trebimlja - Čepikuće,
6. Međunarodni granični prijelaz Klobuk, i
7. Granični prijelaz za pogranični saobraćaj Arandjelovo

Također, tokom posjete održani su i sastanci u:

1. Terenskom uredu Granične policije BiH Jug (Čapljina),
2. Jedinici Granične policije Neum,
3. Jedinici Granične policije Trebinje, te
4. Zajedničkom centru za policijsku saradnju u Trebinju.

Na osnovu žalbi građana koje su razmatrane u proteklom periodu na sjednicama Odbora, te izvještaja Granične policije BiH o provedenim internim provjerama i istragama, članovi Odbora su tokom posjete posebno utvrđivali stanje videonadzora, stanje infrastrukture na graničnim prijelazima, stanje s obilježjima Bosne i Hercegovine i Granične policije BiH, te da li su informativni plakati Odbora za žalbe građana postavljeni na vidnom mjestu na graničnim prijelazima.

Tokom posjete, posebno je istaknuta važnost primjene etičkog kodeksa, posebno u kontekstu profesionalnog odnosa policijskih službenika prema građanima prilikom graničnih provjera i kontrola, te potreba da komunikacija policijskih službenika s građanima bude svedena isključivo na profesionalni nivo.

Odbor za žalbe građana je tokom posjeta skrenuo pažnju na značaj etičkog kodeksa i djelovanja policijskih službenika u skladu s njegovim odredbama, te smatra da se činom potpisivanja akta kojim se potvrđuje da se policijski službenik upoznao sa sadržajem kodeksa, zadovoljava samo forma. Naime, imajući u vidu da se veliki broj žalbi građana odnosi na neprofesionalno i grubo ponašanje policijskih službenika, jasno je da se izučavanju odredbi i djelovanju policijskih službenika u skladu s etičkim kodeksom mora posvetiti mnogo veća pažnja.

Teški i nehumani uslovi za rad na pojedinim graničnim prijelazima

Kada je infrastruktura objekata Granične policije BiH na graničnim prijelazima u pitanju, opća ocjena članova Odbora za žalbe građana je da su uslovi za smještaj i rad policijskih službenika na graničnim prijelazima koji su rađeni prema postavljenim standardima zadovoljavajući, dok je na ostalima loša, pa negdje i krajnje nedopustiva, a što se direktno ili indirektno odražava i na odnos policijskih službenika prema građanima.

Posebno nedopustivo stanje je na međunarodnim graničnim prijelazima Trebimlja-Čepikuće i Orahov do.

Policijski službenici rade u privremeno postavljenim, dotrajanim kontejnerima koji nisu adekvatno natkriveni što stvara poteškoće prilikom obavljanja granične kontrole kada su nepovoljni vremenski uslovi, kao što je velika vrućina, snijeg ili kiša, a posljedicu ovoga trpe i građani jer im se putne isprave oštećuju. Na ovu problematiku Granična policija BiH je u više navrata skretala pažnju.

Također, u nekim od ovih, može se reći improviziranim, prostorima za rad policijskih službenika utvrđeno je da je pitka i tehnička voda nedostupna, a evidentiran je i nedostatak sanitarnih čvorova.

Posebno zabrinjava da na ovim graničnim prijelazima nisu postavljene tehnički zadovoljavajuće fizičke prepreke, pri čemu nema ni rampi ni horizontalne saobraćajne signalizacije.

Postojeće fizičke prepreke nisu adekvatno obilježene za učesnike u saobraćaju u pogledu obaveznog zaustavljanja vozila.

Ovakvo stanje i uslovi rada značajno demotiviraju policijske službenike, a ujedno i rezultiraju nezadovoljstvom građana i policijskih službenika, pri čemu se šteti i ugledu Bosne i Hercegovine.

Na sve ove nedostatke Odbor za žalbe građana već je ukazivao u godišnjim izvještajima o radu, te će ponovo nadležnima uputiti molbu da se rješavanju problema na međunarodnim graničnim prijelazima Trebimlja-Čepikuće i Orahov do pristupi što hitnije, jer uslovi u kojima rade policijski službenici vrijeđaju ljudsko dostojanstvo.

Također, članovi Odbora usaglasili su se i o tome da se u narednom periodu organizira sastanak s predsjedavajućim Zajedničke komisije za odbanu i sigurnost BiH kako bi se prezentirala usvojena informacija, te dogovorile naredne aktivnosti s ciljem nalaženja rješenja za urgentno djelovanje na najkritičnijim graničnim prijelazima.

Ad. 2. Tekuća pitanja

Odbor za žalbe građana, u okviru ove tačke dnevnog reda, razmatrao je iskazanu namjeru Misije OSCE-a u BiH u pogledu podrške u radu ovom nezavisnom tijelu.

U pogledu realizacije daljnjih aktivnosti i izrade programa za podršku u radu Odbora za žalbe građana Pralamentarne skupštine BiH, članovi Odbora istakli su sljedeće prijedloge:

1. Ostvariti kontakt sa Zajedničkom komisijom za odbranu i sigurnost BiH, te u koordinaciji s članovima Komisije, organizirati zajednički radni sastanak s rukovodstvom policijskih tijela na nivou Bosne i Hercegovine, a prije svega Granične policije BiH i Uprave za indirektno oporezivanje BiH. Fokus sastanka bio bi utvrđivanje mjera za provođenje zaključaka Odbora za žalbe građana iz izvještaja o radu koje je usvojila Parlamentarna skupština BiH, te rasprava o modalitetima i rokovima za rješavanje opremanja najkritičnijih graničnih prijelaza, poput Trebimlja-Čepikuće i Orahov do. Također, kroz rad na žalbama građana, evidentni su problemi nedostatka obaveznih državnih obilježja na graničnim prijelazima, problemi s prilaznom infrastrukturom graničnim prijelazima, videonadzor, a Odbor je već duže vremena ukazivao i na potrebu organiziranja sistematskih pregleda policijskih službenika. Članovi Odbora svjesni su činjenice da nisu nadležni da pokreću pitanja opremanja graničnih prijelaza, već da je to nadležnost Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH kroz funkciju parlamentarnog nadzora, ali sva ova pitanja opremanja, primjene etičkog kodeksa, funkcionalnog videonadzora u kontekstu dokazivanja koruptivnih radnji direktno se reflektiraju na građane i razlog su njihovih žalbi. Istovremeno, Odbor smatra da bi u sklopu ove aktivnosti bilo svrsishodno imati prezentacije rada rukovodilaca i inspektora unutrašnje kontrole, izazova s kojima se susreću, načina utvrđivanja činjenica, te prikaza pojedinačnih slučajeva po principu *case study*. Ovo bi bila prilika da se istakne uloga i značaj unutrašnje kontrole, te bi bilo opravdano planirati jačanje njihovih kapaciteta i izvođenje obuka kako bi se naglasila obaveza svakog policijskog službenika da postupa u skladu s etičkim kodeksom, te kakve posljedice mogu biti za njegovo nepoštivanje.
2. Članovi Odbora ističu i značaj planiranja jedne studijske posjete istom ili sličnom parlamentarnom tijelu kako bi se ostvario uvid u način rada sličnih tijela te kako jačaju svoju ulogu u provođenju parlamentarnog nadzora, te kako grade kapacitete za dosljedniju primjenu mjera koje smatraju opravdanim. Također, i kako se postiže efikasan nadzor u izvršavanju obaveze policijskih službenika da djeluju isključivo u skladu s etičkim kodeksom i to tako da građani od policijskih službenika bez sumnje mogu očekivati pošteno, nepristrasno i predvidivo postupanje. Razmjena iskustava je najbolji način za usvajanje dobrih praksi.

Na kraju članovi Odbora utvrdili su termin održavanja 42. sjednice.

Sjednica je završena u 17.30 sati.

Sekretarka
Odbora za žalbe građana
Alma Tajić-Kurto

Predsjednik
Odbora za žalbe građana
Boris Buha